

SEVERNA EVROPA / SKANDINAVIJA

- nordijske države: Islandija, Finska, Švedska, Norveška, Danska
- pribaltske države: Estonija, Latvija, Litva (nekdanje sovjetske republike)
- protestantizem (izjema: Litva-katoliki)
- germanski jeziki: islandščina, švedščina, norveščina, danščina
- baltski jeziki: latvijski, litvanski
- ugrofinski jeziki: estonski, finščina
- podnebje je hladnejše kot drugje v Evropi; manj primerno za kmetijstvo in poselitev (le J predeli)
- nordijske države (brez Danske) so redko in neenakomerno poseljene □ težave in visoki stroški pri gradnji in vzdrževanju prometnic, šol, zdravstvenih ustanov ...
- prehod iz primarnega prek sekundarnega v terciarni sektor (hiter in močan razvoj) je bil pozen; visoka stopnja razvitosti; najvišji BDP/preb.
- manjše socialne razlike
- prevladuje izvoz, uvoza je manj
- večina površja iz starih kamnin; tektonsko delovanje in ledeniško preoblikovanje
- Norveška □ Skandinavsko gorovje (paleozoik – kaledonska orogeneza)
- Švedska, Finska □ Baltski ščit (predkambrij)
- kontinentalna poledenitev (pleistocen) □ obrušeno površje □ majhni otoki □ taljenje ledu – voda zalije globoke ledeniške doline (FJORDI – Z norveška obala) □ nad njimi so gorata in uravnana površja (FJELL)
- PLATOJSKI ledeniki □ današnji ledeniki
- Islandija: fjordi, v notranjosti platojski ledeniki; površje je nastalo z vulkanskim delovanjem; delujoči ognjeniki, geizirji in geotermalni izviri
- Danska: ravna ali rahlo valovita pokrajina; rodovitne prsti (kmetijstvo)
- pribaltske države: podobno Danskim; slabše možnosti za kmetijstvo
- podnebje: geografska širina, oddaljenost od morja
- oceansko □ Severnoatlantski tok (topel), obale pozimi NE zamrznejo (poseljene do Nordkappa); vlažne zračne mase na priveternih straneh Skandinavskega gorovja oddajo obilo padavin (Norveška zelo namočena)
- gorsko □ Skandinavsko gorovje
- zmerno hladno □ Švedska, Finska; celinsko podnebje z dolgimi in mrzlimi zimami; količina padavin proti V upada
- tundrsko □ skrajni S Skandinavije
- kontinentalno vlažno □ J Švedska, pribaltske države in J Finske (Z vetrovi - oceanski vpliv); dobre možnosti za intenzivno kmetijstvo
- tundrsko rastlinstvo □ skrajni S; nizke trave, lišaji, pritlikave breze
- iglasti gozd □ večina Finske in Švedske; smreke, bori, macesni
- mešani gozd □ J Švedske in Finske; precej izkrčen
- listnati gozd □ J Švedske in Danske ter pribaltske države; spreminjanje v rodovitna kmetijska zemljišča
- Norveška, Švedska, Islandija: hidroenergija
Norveška, Danska: zemeljski plin, nafta
Švedska: jedrske elektrarne
Estonija: termoelektrarne
- alternativni energijski viri: elektrarne na veter (Danska – Z vetrovi); moč morskih valov (Norveška); geotermalna voda (Islandija)
- Norveška □ bogata naftna nahajališča v Severnem morju

- kisli dež □ Norveška, Švedska in Finska; vetrovi prinašajo emisije žveplovih in dušikovih oksidov; zakisanje voda (jezera); granit, gnajs □ dodajanje apna v jezera za nevtralizacijo

ISLANDIJA:

- vulkanski izvor (Srednjeatlantski hrbet – stik litosferskih plošč)
- milo oceansko podnebje
- izviri geotermalne vode (ogrevanje, proizvodnja električne energije)
- gorata notranjost
- poseljen le obalni pas
- ribolov (zelo pomemben)

NORVEŠKA:

- razčlenjena obala (fjordi)
- neenakomerno in redko poseljena
- na J je najrazvitejša (največ prebivalstva ob središčih naftnega gospodarstva)
- ribištvo (načrtovanje ulova)

ŠVEDSKA:

- gorato površje, V in J del sta rahlo valovita (pleistocenska poledenitev)
- gozdovi
- železarska in jeklarska tradicija – železove rude
- švedsko jeklo □ kovano železo in visoko kakovostno jeklo
- po krizi se preusmerijo: mobilni telefoni, medicinska oprema, avtomobili, roboti ...

FINSKA:

- rahlo valovito površje
- 185 000 jezer
- hladno podnebje – redka poselitev (J)
- velik gospodarski vzpon proti koncu 20. stol.
- gozdovi (tri četrtine); les □ izvoz papirja, kartona, lesnih izdelkov
- lesnopredelovalni obrati ob obalah in jezerih na J

DANSKA:

- ravno ali rahlo valovito površje
- rodovitne prsti
- milo oceansko podnebje
- zelo ugodne možnosti za kmetijstvo (visoko razvito, velik izvoz 'pridelkov')
- prebivalstvo je zgoščeno na otoku Sjælland na V
- ena najpomembnejših ribiških držav EU
- zelo razvita industrija, usmerjena v proizvodnjo izdelkov visoke kakovosti
- storitvene dejavnosti

LITVA, LATVIJA, ESTONIJA:

- spadale pod Sovjetsko zvezo
- industrializacija pribaltskih mest (ruski, ukrajinski in beloruski priseljenci)
- RUSIFIKACIJA (narodnostna sestava teh držav se močno spremeni)